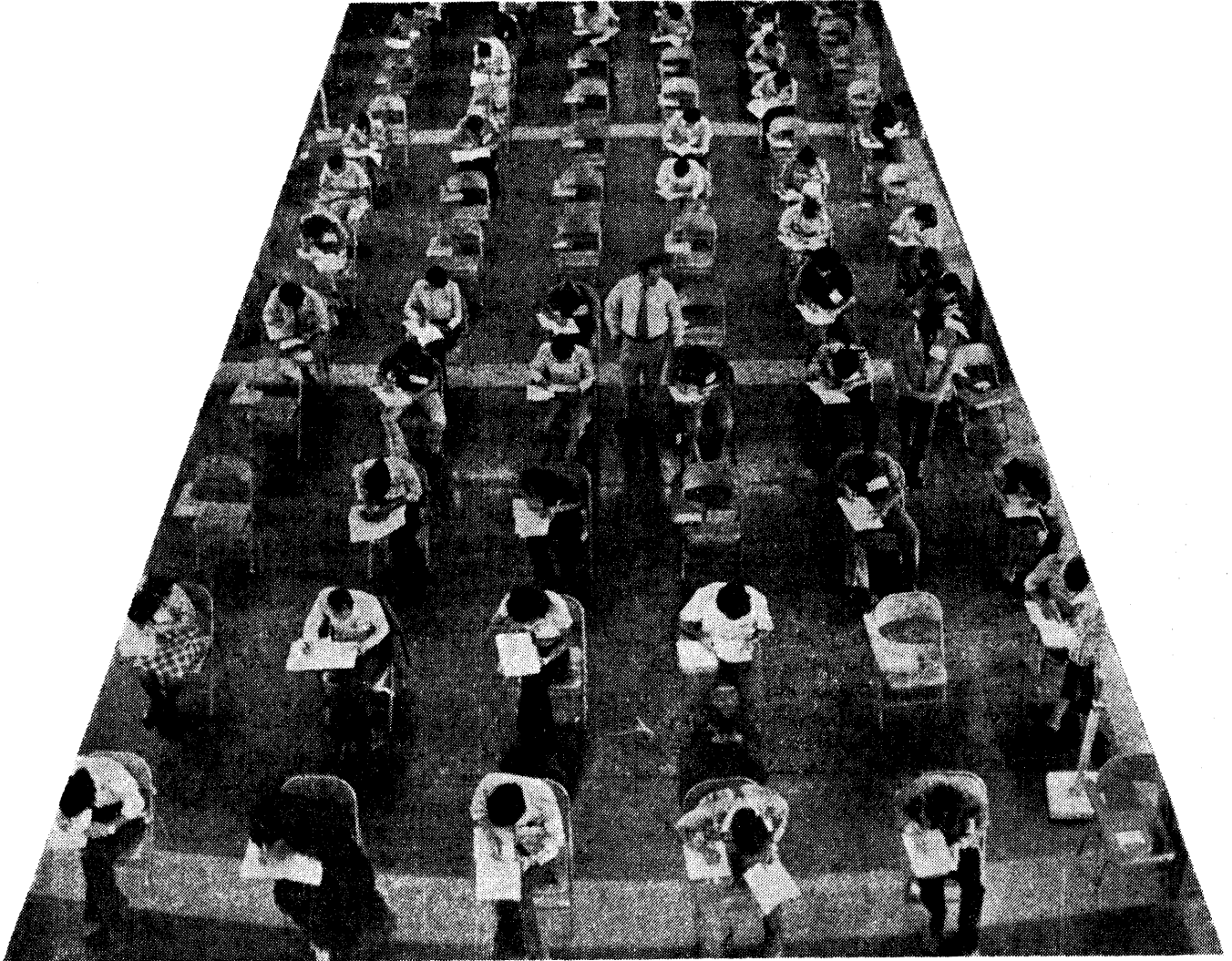

گزارش فعالیت‌های بخش آموزش و برنامه ریزی

بخش آموزش و برنامه‌ریزی

مرکز هماهنگی مطالعات محیط زیست دانشگاه تهران با توجه به بندهای ب - ج از ماده ۳ اساسنامه مرکز و توصیه سمینار محیط زیست دانشگاه در اسفندماه ۱۳۵۲ (صفحات ۳۹ تا ۴۱) و بند یک و چهار قطعنامه سمینار در مورد تأسیس برنامه‌های آموزشی بلند مدت بمنظور تربیت متخصصان علوم محیط زیست اقدام به تهیه یک برنامه آموزشی شرح ذیل نمود:

این برنامه با توجه به نیاز مملکت به متخصصان محیط زیست برای تربیت متخصص فوق لیسانس در دو رشته «مهندسی محیط» و «برنامه‌ریزی محیط»، طرح گردیده است. در تنظیم این برنامه از کلیه امکانات و نیروهای آموزشی موجود در گروه‌های مختلف آموزشی دانشگاه تهران استفاده شده است.

امید است با اجرای این برنامه بتوان متخصصین مورد نیاز را برای استفاده مؤسسات مطالعاتی یا اجرائی، دولتی و ملی که در رشته‌های مطالعاتی یا اجرائی مربوط به محیط زیست فعالیت نموده و یا در آینده خواهند نمود تربیت نمود.

اصول این برنامه‌ها متکی بر آموزش رشته‌های علوم و تکنولوژی که به نحوی به محیط زیست انسانی ارتباط دارند خواهد بود. در حال در نظر است آموزش در ۲ سطح اجراء گردد: اول تربیت محققین در رشته‌های فوق لیسانس و دوم تربیت تکنیسین برای کار در برنامه‌های، صحرایی و آزمایشگاهی^۱، البته فکر توسعه فعالیت‌های محیط زیست بعدی که بتوان متخصص لیسانسیه در این رشته تربیت نمود چنانچه در تعدادی از دانشگاه‌های ایالات متحده امریکا مانند کالج هاکسلی (Hauxley) دانشگاه ایندیانا دانشگاه یورک و غیره وجود دارد در برنامه‌های آینده مرکز هماهنگی مطالعات محیط زیست قرار دارد که با توسعه امکانات و توانائی مرکز در آینده قابل اجرا خواهد بود.

با توجه باینکه در حال حاضر در ۱۲ دانشکده و مؤسسه و در بیش از ۴ گروه آموزشی در دانشگاه تهران علوم مربوطه به محیط انسانی تدریس می‌گردد و برنامه‌های متعدد تحقیقاتی نیز در زمینه مطالعات محیط زیست اجرا می‌گردد. در این دو برنامه آموزشی سعی شده است که حتی‌الامکان از نیروها و امکانات موجود در دانشگاه برای اجرای هدف این مرکز و تربیت متخصص مورد نیاز استفاده شود و در ضمن بمنظور تأسیس واحدهای درسی مورد نیاز که در حال حاضر وجود ندارد به گروه‌های آموزشی مربوط به رشته‌های مورد نیاز پیشنهاد و در صورت امکان کمک‌هایی نیز از طرف مرکز خواهد شد.

۱- هدف از ایجاد برنامه‌های آموزشی

چون احتیاجات مملکت به نیروی ورزیده و متخصص در امور مربوط به مسائل محیط زیست روزافزون است و عده شاغلینی که سوابق تحصیل و مطالعه در این زمینه را دارند از معدودی تجاوز نمی‌کند و جوابگوی احتیاجات فعلی و آتی ایران نیست و از طرفی با تکامل تدریجی علم و حرفه مهندسی و برنامه‌ریزی محیط افق‌های جدیدی در رابطه

۱- تربیت تکنیسین احیاناً در برنامه‌های آتی مرکز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

مستقیم و تکاملی این رشته بصورت ترکیبی از دیسپلین‌ها نمایان گردیده، لذا از نظر تطبیق برنامه‌های آموزشی دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی دانشگاه با نیازمندیهای فعلی و آتی کشور در رابطه با مسائل محیط دو برنامه جدید با مشخصات زیر پیشنهاد می‌گردد که در صورت تصویب مراجع دانشگاهی هرچه زودتر بمورد اجرا گذارده شود.

هدف کیفی برنامه‌های جدید عبارتست از پرورش نیروهای خلاقه دانشجویان با استعداد در جهت درک و تحلیل و تجزیه مسائل محیط زیست انسان و مشکلات فنی و برنامه‌ریزی و یادگیری روش‌ها و فنون مربوطه و نیز برانگیختن حس مسؤولیت و روح همکاری و همبستگی و یگانگی بنحوی که فارغ‌التحصیلان این دوره‌ها بتوانند در هرقه‌ای اجتماعی که قرار بگیرند، چه در مرتبه مدیریت برنامه‌ریزی و چه در مرتبه مهندسی محیط و چه در تحقیقات جوامع شهری، روستائی و منطقه‌ای معلومات نظری و عملی لازم را داشته و نیز بتوانند معلومات خود را در عمل بکار برند. هدف کمی برنامه‌های جدید عبارت از تأمین تدریجی احتیاجات مملکت به نیروی ورزیده انسانی در زمینه‌های محیط زیست اعم از بخش عمومی و خصوصی ویا در زمینه‌های آموزشی و تحقیقاتی می‌باشد.

۴- مشخصات برنامه آموزشی

چون شالوده و اساس آنچه امروز بنام مطالعات محیطی نامیده می‌شود ترکیبی از تعداد زیادی دیسپلین، علوم انسانی و اجتماعی، و تخصص‌های مربوط به حفظ و حراست محیط و جلوگیری از آلودگی‌های ناموزون محیط است، لذا اصول دو برنامه جدید آموزشی این مرکز طوری در نظر گرفته شده که بتوان دانشجویان را اولاً با کلیات مسائل محیط زیستی انسان و عوامل و شرائطی که بنحوی از انحاء ممکن است سبب ایجاد دگرگونی در محیط گشته و محیط ناسالمی را فراهم آورد آشنا کرد. و ثانیاً امکانات و عواملی را که بتوان با بکار بردن آنها موجبات حفاظت محیط از عوامل زیان‌بخش و یا بهبود و سالم‌سازی آنرا فراهم آورد بانان آموخت.

بنابراین یکی از مشخصات بارز این دو برنامه استفاده از منابع موجود و ممکن در داخل و خارج از دانشگاه تهران است. بدین ترتیب که با استفاده از تسهیلات آموزشی سایر دانشکده‌ها خصوصاً رشته‌های جغرافیا، اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی، فنی و جامعه‌شناسی، روانشناسی، بهداشت، منابع طبیعی، داروسازی، کشاورزی، معماری، علوم اداری و مدیریت، علوم و نیز استفاده از متخصصین خارج از دانشگاه سعی خواهد شد که حصول به‌هدفهای فوق در حداقل زمان حاصل گردد. استفاده از تسهیلات و منابع سایر دانشکده‌ها در دو جهت صورت می‌گیرد. اول اینکه فارغ‌التحصیلان علاقه‌مند و واجد شرائطی که حداقل دارای لیسانس در یکی از رشته‌های فوق‌الذکر باشند طی مراحل و ضوابط خاص در دوره‌های تجدید پذیرفته می‌شوند و ثانیاً از تسهیلات آموزشی سایر دانشکده‌ها در اجرای این برنامه استفاده خواهد شد.

۳- نحوه تحصیل

نحوه تحصیل در این دوره‌ها بقرار زیر خواهد بود:
دانشجویان در سال اول بفراتر رفتن دروس بنیادی خواهند پرداخت. این دروس اطلاعات ضروری را بمنظور درک مسائل مربوط به انسان و محیط طبیعی و محیط اجتماعی و همچنین رابطه انسان با

اکوسیستم را به دانشجویان می‌آموزد .

لیست اجمالی این دروس در آخر هر برنامه ارائه گردیده و منظور آن ایجاد یک سابقه قوی ذهنی در مطالعات محیطی و اصول کلی حفاظت ، برنامه‌ریزی و کنترل آلودگی‌های محیط است . از آنجائی که دانشجویان مختلف از میان فارغ‌التحصیلان دانشکده‌های متعدد پذیرفته می‌شوند سعی می‌گردد که اولاً دروس مشابهی که دانشجویان قبل از ورود باین دوره‌ها و در سایر دانشکده‌ها تکمیل کرده‌اند بحساب آید و بجای آن دروس کمبود مربوط به هر دانشجو طوری از طریق دروس انتخابی برطرف گردد که کلیه دانشجویان در پایان سال اول از لحاظ اصول کلی مربوط باین رشته‌ها در یک سطح معلوماتی متعادل قرار گیرند. سال دوم تحصیل صرفاً مورتخصصی و حرفه‌ای و تهیه پایان‌نامه خواهد شد.

۴- رشته‌های تخصصی

چون یکی از هدفهای برنامه‌های جدید آموزشی مرکز تأمین نیازمندیهای مملکتی در زمینه نیروی متخصص در مطالعات محیطی و رشته‌های تابعه آنست ، لذا به دانشجویان ، بسته به علاقه شخصی امکان داده می‌شود که در جهت دروس حرفه‌ای و تخصصی مورد علاقه خود بمطالعه بپردازند . دروس حرفه‌ای و تخصصی به دو شاخه اصلی برنامه‌ریزی محیط Environmental Planning و مهندسی محیط Environmental Engineering می‌گردد . درسهای مربوط به هر شاخه مقدمه‌ای برای تهیه پایان‌نامه این دوره خواهد بود که آغاز آن در ابتدای ترم دوم سال دوم پیش‌بینی می‌شود . گرفتن دروس بصورت سمینار تماشای نزدیک‌تری بین دانشجویان و استادان بمنظور تبادل افکار و نظریات خواهد بود : هدف از دروس سمیناری این خواهد بود که بین برنامه‌های مختلف رابطه برقرار نموده و اطلاعات بین رشته‌های تخصصی مختلف مبادله گردد .

دروس تحت عنوان مسائل اختصاصی (Special problems) قسمتی از برنامه هر دانشجو را تشکیل خواهد داد . تعداد واحد هر درس متناسب با اندازه مورد نیاز تعیین خواهد شد (بطور معمول تا ۳ واحد).

۵- شورای اجرایی یا کمیته پذیرش مرکز بشرح زیر خواهد بود:

۱- دبیرکل مرکز .

۲- مشاور عالی مرکز .

۳- معاون مرکز .

۴- سرپرست بخش آموزش و برنامه‌ریزی مرکز .

۵- سرپرست کمیته مربوط به مسائل بهداشتی و کنترل آلودگیهای محیط .

۶- سرپرست کمیته مربوط به مسائل بیولوژیکی و پوششهای گیاهی و حیوانی محیط .

۷- سرپرست کمیته مربوط به مسائل اقتصادی و مدیریت منابع طبیعی .

۸- سرپرست کمیته مربوط به مسائل اجتماعی و فرهنگی و حفظ میراثهای ملی .

۹- سرپرست کمیته مربوط به مسائل عمرانی و طرح‌ریزیهای کالبدی محیط .

۶- نحوه انتخاب دانشجویان :

هرساله پانزده دانشجویی برای رشته برنامه‌ریزی محیط ، پانزده

دانشجو برای رشته مهندسی محیط پذیرفته خواهند شد .

صلاحیت ورود به برنامه‌های رشته فوق مطابق شرایط عمومی پذیرش دانشجو در دوره‌های فوق لیسانس دانشگاه و براساس سه ضابطه زیر تعیین خواهد شد :

۱- معدل کل و معدل آخرین سال تحصیلی داوطلبان بعنوان معیاری از جدیت و پشتکار دانشجو .

۲- امتحان کتبی بمنظور سنجش سطح معلومات و آمادگی دانشجو برای شرکت در برنامه مورد نظر .

۳- تسلط کافی به حداقل یکی از زبان‌های زنده خارجی .

۴- مصاحبه حضوری توسط کمیته پذیرش مرکز بمنظور تأیید و تکمیل ضابطه معلومات و آزمایش توانائی استدلال ، تحلیل و تفکر در مسائل اجتماعی ، فنی و علمی .

رشته‌هایی که فعلاً از آن دانشجو پذیرفته خواهد شد عبارتند از:

۱- بهداشت .

۲- علوم، رشته‌های شیمی ، فیزیک ، ریاضی و زیست‌شناسی .

۳- جامعه‌شناسی (علوم اجتماعی و تعاون و روانشناسی) .

۴- مدیریت (علوم اداری و مدیریت) .

۵- معماری .

۶- اقتصاد .

۷- مهندسی راه ساختمان و مکانیک .

۸- مهندسی کشاورزی .

۹- جغرافیا .

۱۰- منابع طبیعی .

۱۱- داروسازی .

۱۲- حقوق و علوم سیاسی .

چنانچه داوطلبین با شرایط استثنائی از رشته‌ای خارج از رشته‌های نامبرده فوق تقاضای ورود به برنامه را بنمایند با موافقت مخصوص کمیته پذیرش می‌توانند در زمره داوطلبین قرار گیرند .

تبصره : ۱- کلیه مقررات دانشگاه تهران در مورد پذیرش دانشجو در رشته‌های مختلف در این برنامه رعایت خواهد شد . این شرایط عبارتند از :

۱- داشتن درجه لیسانس یا بالاتر از دانشگاه تهران و یا از دانشگاهها و مؤسسات علمی داخلی یا خارجی که از نظر دانشگاه تهران معتبر شناخته شوند .

۲- قابل قبول بودن نوع لیسانس یا درجات بالاتر داوطلب از لحاظ رشته تحصیلی و تطابق با برنامه تخصصی مورد نظر .

۷- امکانات تحت‌تحتیاتی برای دانشجویان :

این مرکز علاوه بر آنکه تسهیلات و امکانات پژوهشی را در اختیار کادر علمی خواهد گذارد به دانشجویان برجسته دوره‌های دوگانه فوق لیسانس نیز امکان خواهد داد تا در جوار برنامه آموزشی از همکاری با امور تحقیقاتی و احیاناً کمکهای مالی مرکز برخوردار شوند و بدین ترتیب امید می‌رود که خلا موجود بین برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی و مسائل عینی مملکت از بین برود . درحال حاضر مذاکراتی با سازمانهای متعدد ملی و بین‌المللی برای گرفتن طرحهای تحقیقاتی در زمینه‌های مورد نظر در جریان است . از جمله این طرحها مطالعات وسیع تهیه اتلس منابع طبیعی است که مطالعات آن بوسیله ۶ دانشکده شروع گردیده ادامه دارد .

۸- بورسهای مطالعاتی و کمکهای مالی :

محسوب نمی‌شود .
۵- احراز شرایط دیگری از قبیل انجام دادن عملیات کارگاهی و آزمایشگاهی و صحرایی و نظائر آن بترتیبی که شورای اجرایی مربوطه با توجه به رشته خاص دانشجو ترتیب داده‌اند .
مقررات تحصیل در دوره فوق لیسانس تابع مقررات آموزش عمومی دانشگاه خواهد بود .

مذاکراتی در جریان است که بتوان بورسهای تحصیلی از مراکز ملی و بین‌المللی جهت ادامه تحصیل دانشجویان تهیه و تأمین گردد.
با اقداماتی که تاکنون انجام یافته امید می‌رود سازمانهای دولتی مسؤول در مسائل محیط امکانات متعددی برای دانشجویان دو دوره ، در مدت تابستان (بین سال اول و دوم) و نیز بصورت کار نیمه‌وقت (در سال دوم تحصیلی) در اختیار این مرکز قرار دهند .

۱۱- درجات علمی و نحوه فارغ‌التحصیلی :

دانشجویان در صورت موفقیت در کلیه امتحانات مربوطه و ارائه تز پایان‌نامه که مورد قبول هیات علمی مربوطه واقع گردد موفق به اخذ فوق لیسانس در یکی از دو رشته برنامه‌ریزی محیط و یا مهندسی محیط خواهند شد .

۱۲- خلاصه مشخصات برنامه‌های آموزشی به تفکیک :

۱۱-۱۲- برنامه فوق لیسانس مهندسی محیط :

الف : منابع آموزشی موجود در رشته مهندسی محیط :
برای تربیت متخصص مورد نظر در علوم مهندسی و بهداشت محیط زیست در نظر است از گروههای آموزشی دانشکده‌ها و مؤسسات ذیل استفاده شود . گروههای مذکور در ذیل دروس اصلی رشته‌های مورد نظر را ارائه داده و برای بعضی دروس تکمیلی از گروههای دیگر نیز استفاده خواهد شد . در این برنامه‌ها در مورد دروسی که در حال حاضر در دانشگاه تهران تدریس نمی‌گردد به گروههای مربوطه پیشنهاد در صورت عدم امکان گروه مربوطه ایجاد و شروع چنین درسی در مراکز انجام خواهد شد .

برنامه فوق لیسانس مهندسی محیط شامل تخصصهای کلی زیر

خواهد بود :

- ۱- آلودگی هوا .
- ۲- آب و فاضلاب و دفع مواد جامد و صنعتی .
- ۳- بیولوژی محیط .
- ۴- حفاظت صنعتی .

توضیح آنکه به کلیه دانشجویان رشته‌های تخصصی فوق فقط يك فوق لیسانس مهندسی محیط داده خواهد شد . در مدرک تحصیلی فارغ‌التحصیلان رشته‌های تخصصی چهارگانه فوق علاوه بر عنوان کلی مهندسی محیط تخصصهای چهارگانه فوق نیز ذکر خواهد گردید .
در مورد هر يك از تخصصهای کلی فوق‌الذکر تعدادی گروههای آموزشی دانشگاه بعنوان گروههای رسمی مسؤول آموزش شرح جدول ذیل مسؤلیت آموزش رشته‌های تخصصی را عهده‌دار خواهند بود .

۹- مقررات و شرایط شروع و تهیه تز فوق لیسانس :

دانشجویان دوره‌های فوق لیسانس برنامه‌ریزی محیط و مهندسی محیط که کلیه واحدهای تئوری و عملی لازم را طبق آئین‌نامه و مقررات دانشگاه تهران و مرکز هماهنگی مطالعات محیط زیست اخذ و تکمیل کرده باشند پس از طی مراحل زیر صلاحیت و اجازه شروع به تهیه تز فوق لیسانس را کسب خواهند کرد .

۱- تهیه و ارائه يك مقاله تحقیقی قابل انتشار در حداقل سی صفحه تایپ شده . این مقاله باید با سرپرستی و راهنمایی یکی از اعضای گروههای آموزشی دانشگاه تهیه و قابلیت انتشار آن به‌تایید شورای اجرایی مرکز برسد .

۲- اخذ موافقت يك استاد راهنما از شورای اجرایی مرکز و یا یکی از گروههای آموزشی دانشگاه برای سرپرستی کمیته راهنمایی تز نهایی و دو استاد عضو مشاور کمیته راهنمایی .

۳- پیشنهاد تحصیلی تز حد اقل در ۳ صفحه تایپ شده که شامل قسمتهای زیر خواهد بود :

- الف : موضوع و هدف تز و توجیه اهمیت علمی آن .
 - ب : سوابق تحقیقاتی که در زمینه رساله پیشنهادی انجام گرفته و نقش تکمیلی رساله .
 - ج : روش تحقیقی در موضوع تز و توجیه عملی و منطقی بودن آن .
 - د : نتایجی که انتظار می‌رود بدست آید و سودمندی و کاربرد آن .
 - ه : فهرست مقدماتی کتب و منابع مورد استفاده برای تحقیق موضوع تز .
- این پیشنهاد پس از موافقت کتبی کمیته راهنمایی جهت تصویب در یکی از جلسات شورای اجرایی مرکز مطرح خواهد شد .

۱۰- شرایط احراز درجه فوق لیسانس :

- ۱- گذراندن حد اقل ۲۲ واحد از دروس دوره فوق لیسانس طبق برنامه مصوب با حد اقل میانگین ۳ .
 - ۲- گذراندن واحدهای کمبود از دروس دوره لیسانس برای دانشجویانی که در دوره فوق لیسانس رشته‌هایی غیر از رشته لیسانس خود پذیرفته شده‌اند ، با حد اقل میانگین ۲ و به‌ترتیبی که کمیته آموزش مربوطه تعیین خواهد کرد .
 - ۳- توفیق در امتحان عمومی رشته مربوطه که بعد از گذراندن کلیه واحدهای درسی فوق لیسانس و دروس کمبود بعمل خواهد آمد .
 - ۴- تهیه و گذراندن پایان‌نامه با راهنمایی کادر علمی مربوطه و با تصویب شورای اجرایی مرکز .
- تبصره : پایان‌نامه جزو ۳۲ واحد اصلی دوره فوق لیسانس

زمینه تخصص کلی	گروه‌های اصلی مسؤول آموزش	دانشکده یا مؤسسه
۱- آلودگی هوا	بهداشت حرفه‌ای بهداشت محیط مکانیک فیزیک فضا شیمی	دانشکده بهداشت دانشکده بهداشت دانشکده فنی مؤسسه ژئوفیزیک دانشکده علوم
۲- آب و فاضلاب و دفع مواد جامد و صنعتی	بهداشت محیط راه و ساختمان آب شناسی زمین شناسی مکانیک	دانشکده بهداشت دانشکده فنی دانشکده داروسازی دانشکده علوم دانشکده فنی
۳- بیولوژی محیط	بهداشت محیط زیست شناسی انگل شناسی بیوشیمی آمار حیاتی و زیستی	دانشکده بهداشت دانشکده علوم دانشکده دامپزشکی دانشکده پزشکی دانشکده بهداشت
۴- حفاظت صنعتی	بهداشت حرفه‌ای گروه مکانیک و برق	دانشکده بهداشت دانشکده فنی

ب: رشته‌های تخصصی مورد نیاز در دوره مهندسی محیط:

زمینه تخصص کلی	رشته‌های تخصص	رشته‌های لیسانس مورد قبول
۱- آلودگی هوا	تخصص در نمونه برداری و تجزیه هوا مهندسی و کنترل آلودگی هوا	شیمی - فیزیک - داروسازی - مهندسی و رشته‌های مربوطه دیگر .
۲- آب و فاضلاب و دفع مواد جامد و صنعتی	آبرسانی و تصفیه آب شیمی و بیولوژی آب	مهندسی راه و ساختمان - مهندسی آرشیتکت - مهندسی کشاورزی - ریاضی و مکانیک .
	شیمی و تجزیه فاضلاب	شیمی-بیولوژی - داروسازی- مهندسی شیمی - مهندسی راه و ساختمان - مهندسی آرشیتکت - مهندسی کشاورزی - ریاضی و بعضی رشته‌های مربوطه دیگر .
	سالم سازی محیط	شیمی - داروسازی - مهندسی شیمی و بعضی رشته‌های مربوطه دیگر .
	حفاظت صنعتی	مهندسی مکانیک - مهندسی برق - مهندسی کشاورزی - مهندسی آرشیتکت و بعضی رشته‌های مربوطه دیگر . مهندسی در رشته‌های . مکانیک - الکترونیک - الکترونیک - کشاورزی .

رضایت بخش نیستند ، برای تأسیس و یا تکمیل در گروههای مختلف آموزشی پیشنهاد شده که در برنامه پیشنهادی به تفصیل قید گردیده و در اینجا از ذکر عنوان و شرح دروس خودداری می‌گردد .

۱۲-۲ برنامه فوق لیسانس برنامه ریزی محیط :

الف : منابع آموزشی موجود رشته برنامه ریزی محیط :
برای تربیت متخصصین مورد نظر در رشته فوق لیسانس برنامه ریزی محیط از گروههای آموزشی دانشکده‌ها و مؤسسات ذیل استفاده خواهد شد . گروههای مذکور بصورت گروه مادر دروس اصلی را ارائه داده و در مورد دروس تکمیلی از گروههای دیگر نیز استفاده خواهد شد . در این برنامه‌ها در مورد دروسی که در حال حاضر در دانشگاه تهران تدریس نمی‌گردد به گروههای مربوطه پیشنهاد و در صورت عدم امکان گروه مربوطه به ایجاد شروع چنین درسی ، مرکز در انجام آن پیشقدم خواهد شد .

ج : دروس عمومی و بنیادی دوره فوق لیسانس مهندسی محیط :

از بین دروسی که در حال حاضر در دانشکده‌های مختلف دانشگاه تهران تدریس می‌شود تعداد ۲۵ درس از ۱۲ گروه آموزشی در ۵ دانشکده بعنوان دروس عمومی و بنیادی انتخاب که در برنامه پیشنهادی به تفصیل قید گردیده و از ذکر عنوان و شرح دروس در اینجا صرف نظر می‌شود .

گروههای آموزشی شرکت کننده عبارتند از : (۱) آمار زیستی و حیاتی (۲) اپیدمیولوژی و بائیولوژی (۳) بهداشت محیط (۴) زبانهای خارجی (۵) خدمات بهداشتی (۶) راه و ساختمان (۷) شیمی (۸) فیزیک (۹) زمین شناسی (۱۰) ریاضی (۱۱) زیست شناسی و (۱۲) جغرافیا .
دانشکده‌های مربوطه عبارتند از (۱) بهداشت (۲) فنی (۳) علوم (۴) کشاورزی و (۵) ادبیات .

د : دروس مهیاد - کهاد و انتخابی دوره فوق لیسانس مهندسی محیط :

اول : دروسی که در حال حاضر در گروههای آموزشی دانشگاه تدریس می‌شوند :

از بین دروسی که در حال حاضر در دانشکده‌های مختلف دانشگاه تدریس می‌شود تعداد ۳۲ درس از ۱۲ گروه آموزشی در ۵ دانشکده انتخاب که در برنامه پیشنهادی به تفصیل قید گردیده و از ذکر عنوان و شرح دروس در اینجا صرف نظر می‌شود .
گروههای آموزشی که در این قسمت از برنامه شرکت دارند عبارتند از :

- ۱- آمار زیستی و حیاتی .
- ۲- بهداشت مواد غذایی .
- ۳- بهداشت حرفه‌ای .
- ۴- بهداشت محیط .
- ۵- خدمات بهداشتی .
- ۶- راه و ساختمان .
- ۷- معدن .
- ۸- زیست شناسی .
- ۹- فیزیک .
- ۱۰- فیزیک هوا .
- ۱۱- ریاضی .

دانشکده‌های مربوط به گروههای فوق‌الذکر عبارتند از :

- ۱- بهداشت .
- ۲- دامپزشکی .
- ۳- فنی .
- ۴- علوم .
- ۵- ژئوفیزیک .

دوم دروس پیشنهادی تکمیلی برای دوره فوق لیسانس مهندسی محیط که بایستی در گروههای مختلف آموزشی تأسیس شوند و یا دروسی که احتیاج به تغییر و تکمیل از نظر محتوای کیفیت و یا کمیت دارند :
در این مورد تعداد ۱۶ درس با جمع ۴۳ واحد که یا در حال حاضر وجود نداشته و یا موجود ولی از نظر محتوای و کیفیت و کمیت

زمینه تخصص

برنامه‌ریزی محیط

گروه‌های اصلی مسئول آموزش

جامعه‌شناسی

انسان‌شناسی

جمعیت‌شناسی

علوم اقتصادی

بهداشت محیط

شهرسازی

جغرافیا

زیست‌شناسی

زمین‌شناسی

اقتصاد کشاورزی

خاک‌شناسی

دامپروری

علوم سیاسی

چنگل‌داری و اقتصاد چنگل

دانشکده یا مؤسسه

علوم اجتماعی و تعاون

علوم اجتماعی و تعاون

علوم اجتماعی و تعاون

اقتصاد

بهداشت

هنرهای زیبا

ادبیات و علوم انسانی

علوم

علوم

کشاورزی

کشاورزی

کشاورزی

حقوق و علوم سیاسی

منابع طبیعی

زمینه تخصص

گروه‌های اصلی مسئول آموزش

اداره امور دولتی

حسابداری و مدیریت بازرگانی

اداره امور دولتی

ریاضی

دانشکده یا مؤسسه

علوم اداری و مدیریت بازرگانی

مدیریت بازرگانی

علوم اداری و مدیریت بازرگانی

علوم

ب: رشته تخصصی مورد نیاز در دوره برنامه ریزی محیط:

برای رشته تخصصی فوق لیسانس برنامه ریزی محیط دانشجویان مورد نیاز از بین داوطلبان لیسانس در رشته های مربوطه بشرح ذیل از طریق مسابقه ورودی و مصاحبه انتخاب خواهد شد.

علوم اجتماعی و تعاون .
اقتصاد .

جغرافیا

علوم اداری و مدیریت .

رشته های مهندسی دانشکده های فنی .

معماری .

کشاورزی و منابع طبیعی .

حقوق و علوم سیاسی .

بهداشت .

آمار و ریاضیات عملی .

ج: دروس عمومی و بنیادی دوره فوق لیسانس برنامه ریزی محیط:

ریزی محیط:

از بین دروسی که در حال حاضر در دانشکده های مختلف دانشگاه تهران تدریس می شود تعداد ۲۸ درس از ۱۶ گروه آموزشی در ۱۱ دانشکده مختلف بعنوان دروس عمومی و بنیادی انتخاب که در برنامه پیشنهادی به تفصیل قید گردیده و از ذکر عنوان و شرح در اینجا صرف نظر می شود .

گروه های آموزشی شرکت کننده عبارتند از .

۱- اقتصاد سیاسی .

۲- جامعه شناسی .

۳- انسان شناسی .

۴- جمعیت شناسی .

۵- بهداشت محیط .

۶- شهرسازی .

۷- جغرافیا .

۸- زیست شناسی .

۹- زمین شناسی .

۱۰- اقتصاد کشاورزی

۱۱- خاک شناسی .

۱۲- دامپروری .

۱۳- علوم سیاسی .

۱۴- جنگل داری و اقتصاد جنگل .

۱۵- اداره امور دولتی و بازرگانی .

۱۶- ریاضی .

دانشکده های مربوطه عبارتند از

۱- اقتصاد .

۲- علوم اجتماعی و تعاون .

۳- بهداشت .

۴- هنرهای زیبا .

۵- ادبیات و علوم انسانی .

۶- علوم .

۷- کشاورزی .

۸- حقوق و علوم سیاسی .

۹- منابع طبیعی .

۱۰- علوم اداری مدیریت بازرگانی .

۱۱- ادبیات .

د: دروس مهیاد - کهد - و انتخابی دوره فوق لیسانس

برنامه ریزی محیط:

اول: دروسی که در حال حاضر در گروه های آموزشی دانشگاه تدریس می شود:

از بین دروسی که در حال حاضر در دانشکده های مختلف دانشگاه تدریس می شود تعداد ۲۶ درس از ۱۰ گروه آموزشی در ۸ دانشکده انتخاب ، و در برنامه پیشنهادی به تفصیل قید گردیده و از ذکر عنوان و شرح دروس در اینجا خودداری می شود .
گروه های آموزشی که در این قسمت از برنامه شرکت دارند عبارتند از:

۱- اقتصاد .

۲- تعاون

۳- جامعه شناسی .

۴- جغرافیا .

۵- بهداشت محیط .

۶- شهرسازی .

۷- اداره امور دولتی .

۸- مدیریت بازرگانی .

۹- جنگل داری و اقتصاد جنگل .

۱۰- ریاضیات .

دانشکده های مربوطه عبارتند از:

۱- اقتصاد .

۲- علوم اجتماعی و تعاون .

۳- ادبیات و علوم انسانی

۴- بهداشت .

۵- هنرهای زیبا .

۶- علوم اداری و مدیریت بازرگانی .

۷- منابع طبیعی .

۸- علوم .

دوم: دروس پیشنهادی تکمیلی برای دوره فوق لیسانس برنامه ریزی محیط که بایستی در گروه های آموزشی مربوطه تاسیس گردند: در این مورد تعداد ۳ درس در برنامه تفصیلی با ذکر نمودن و شرح محتوی پیشنهاد گردیده است که در اینجا از شرح آن خودداری می گردد .